

Tweede Kamer
Aan de leden van de Vaste Kamercommissie SZW
Postbus 20018
2500EA 's-Gravenhage

Houttuinlaan 6
3447 GM Woerden
Postbus 2051
3440 DB Woerden

Woerden,
26 juni 2019

Ons kenmerk:
2019-1380575259-1099

Doorkiesnummer:

T: 0348 - 75 35 00

F: 0348 - 75 35 01

Onderwerp: Veranderopgave inburgering

E: info@mбораad.nl

www.mбораad.nl

Geachte leden van de Vaste Kamercommissie SZW,

Op donderdag 27 juni voert u een algemeen overleg over de Veranderopgave inburgering met minister Koolmees. Op de agenda staat de brief die de minister u op 25 juni stuurde over de beoogde nadere invulling van het nieuwe inburgeringsstelsel, met als doelstelling inburgeraars in staat te stellen zo snel mogelijk te participeren, liefst via betaald werk. Wij steunen de voorstellen die minister Koolmees doet grotendeels. Het huidige stelsel kent problemen waarvoor deze voorstellen een oplossing bieden. De brief beschrijft drie inburgeringsroutes: de Z-route, de B1-route en de onderwijsroute.

In deze brief concentreren wij ons op de zogenaamde onderwijsroute. Vanuit het gezamenlijk belang dat inburgeraars zo optimaal mogelijk op het mbo en ho worden voorbereid, geven wij u als onderwijskoepels drie randvoorwaarden en bijbehorende aanbevelingen mee voor een succesvolle realisatie van de beleidsdoelen.

De nieuwe onderwijsroute in het kort

De onderwijsroute heeft als doel jonge statushouders voor te bereiden op instroom in het door de overheid erkende onderwijs. De onderwijsroute sluit aan op de capaciteiten en interesses van de deelnemer en leidt tot een Nederlands diploma waarmee de kans op werk wordt vergroot. De route bestaat uit een taalschakeltraject gevolgd door een (beroeps)opleiding (mbo/hbo of wo). Het taalschakeltraject duurt gemiddeld 1,5 jaar. Statushouders moeten tenminste taalniveau B1 bereiken. Voor instroom in mbo-4, hbo of universitair onderwijs moet taalniveau B2 of C1 worden bereikt. Daarnaast volgt de statushouder vakken als wiskunde, Engels en studie- en loopbaanvaardigheden passend bij het opleidingsniveau waarop de statushouder wil gaan instromen.

Brancheorganisatie voor
middelbaar beroepsonderwijs
en volwasseneneducatie

Omdat taalschakeltrajecten toeleiden naar mbo, hogeschool en universiteit, moet het onderwijs binnen het taalschakeltraject heel gedifferentieerd zijn en jonge statushouders voorbereiden op een niveau dat past bij hun capaciteiten en interesses.

Drie randvoorwaarden voor succes

Om de onderwijsroute vanaf de start de grootste kans op succes te gunnen is het noodzakelijk dat de overheid drie randvoorwaarden borgt:

- Landelijk regie voor optimale kansen voor alle statushouders;
- Ruimte voor maatwerk;
- Voldoende middelen bij de gemeenten en andere uitvoerders van beleid om ambities te bereiken.

We lichten hieronder deze randvoorwaarden met aanbevelingen toe.

Landelijk kader en langdurige samenwerkingen voor optimale kansen voor alle statushouders

Het ontwikkelen van een passend en dekkend aanbod van taalschakeltrajecten, zodat alle statushouders optimale kansen hebben, vraagt stabiele samenwerking op diverse niveaus en langdurige relaties met aanbieders in de regio. Zo kunnen kwaliteit, herkenbaarheid en continuïteit goed geleverd worden.

We dringen daarom aan op een landelijk kader en een stabiele en robuuste financiering zodat:

- de beschikbaarheid en kwaliteit van taalschakeltrajecten niet afhankelijk is van de individuele gemeente waarin een statushouder woont. De overheid kan dan waarborgen dat op regionaal niveau voor de hele doelgroep een toegankelijk aanbod wordt gerealiseerd. Ook wordt zo versnippering voorkomen en kan meer maatwerk en niveaudifferentiatie worden geboden. Bovendien draagt deze landelijke regie in hoge mate bij aan een efficiënte aanpak: aanbieders hebben te vaak te maken met o.a. verschillende visies en contractvormen van gemeenten.
- vanuit overheidswege kan worden gestuurd op een aanbod dat wordt verzorgd door pedagogisch en didactisch goed onderlegde docenten en een aanbod dat verschillende benodigde disciplines binnen het taalschakeltraject biedt. Een succesvol taalschakeltraject bestaat uit NT2-onderwijs op verschillende niveaus, algemeen vormend onderwijs en vaardigheden die voorbereiden op mbo, hbo of wo. De expertise op al deze verschillende niveaus is vaak niet binnen één organisatie aanwezig. Bij taalschakeltrajecten zullen naar verwachting verschillende partijen (NT2, vavo, mbo, hbo, wo en andere experts) altijd samenwerken om het aanbod gezamenlijk vorm te geven.
- taalschakeltrajecten kunnen worden ontwikkeld als een toegankelijke en duurzame voorziening. Het ontwikkelen van passende taalschakeltrajecten vraagt een forse investering vanuit de aanbieders, waartoe zij zeker bereid zijn wanneer de bestaanszekerheid van deze trajecten wordt gewaarborgd.
- binnen de regio, een vloeiende overgang kan worden gerealiseerd tussen het taalschakeltraject en het vervolgonderwijs in mbo en ho, zonder onnodige overdrachtsmomenten. Het diploma van het taalschakeltraject geeft statushouders geen automatisch toelatingsrecht tot een vervolgonderwijs. Daarom is intensieve afstemming tussen uitvoerders van het taalschakeltraject en alle aanbieders van vervolgonderwijs in de regio essentieel.

Ruimte voor maatwerk

De grote diversiteit aan statushouders die gebruik gaan maken van de onderwijsroute vraagt om het kunnen bieden van maatwerk vanuit zowel de gemeenten als het onderwijs.

Statushouders die na hun 18e naar Nederland komen, zullen direct instromen in het taalschakeltraject. Ze hebben dan nog nauwelijks kennis van de Nederlandse taal. In 1,5 jaar een taalniveau bereiken waarmee ze kunnen instromen in het regulier onderwijs én voldoende algemene vaardigheden ontwikkelen is voor deze groep niet realistisch. Zeker wanneer uitstroom op een hoger taalniveau dan B1 wordt nagestreefd. Gemeenten moeten de mogelijkheid hebben om het taalschakeltraject te verlengen of statushouders te laten starten met een vorm van instroomcursus.

Daarnaast signaleren we dat er vooralsnog geen vloeiende overgang is tussen de Internationale Schakel Klas (ISK) en het nieuwe inburgeringsstelsel. Leerlingen die ISK verlaten, hebben vaak nog onvoldoende taalniveau om rechtstreeks in te stromen in vervolgonderwijs dat past bij hun capaciteiten. Om hen optimale kansen te bieden om hun potentieel te bereiken, pleiten we voor automatische instroomrecht van alle jongeren uit de ISK in het taalschakeltraject. Dit zou moeten gelden voor jongeren vanaf 18 (inburgeringsplichtig). Voor jongeren van 16 en 17, die nog niet inburgeringsplichtig zijn, moet een goede oplossing worden gevonden, zodat ook zij op een passend onderwijsniveau kunnen instromen.

De inrichting van een taalschakeltraject voor jongeren die eerst de ISK hebben gedaan, zal er in de praktijk natuurlijk anders uitzien dan de trajecten voor jongeren die rechtstreeks in dit traject instromen. Het taalschakeltraject van jongeren vanuit de ISK kan meer voorsorteren op de beoogde vervolgopleiding, kan stagecomponenten bevatten en moet de mogelijkheid bieden om alvast delen van het vervolgonderwijs te volgen. Ook hoeft voor deze groep het taalschakeltraject naar alle waarschijnlijkheid geen 1,5 jaar te duren.

Voor de groep statushouders ouder dan 28 jaar die na de onderwijsroute geen recht op studiefinanciering heeft, moet de gemeente de beleidsvrijheid behouden om een studietraject vorm te geven als beste optie voor toegang tot de arbeidsmarkt. Een taalschakeltraject moet daar, als dat naar het oordeel van de gemeente nodig is, onderdeel van kunnen zijn.

Voldoende middelen bij de gemeenten en andere uitvoerders van beleid om ambities te bereiken

Het nieuwe inburgeringsbeleid kent hoge ambities en brengt nieuwe taken en verantwoordelijkheden mee voor verschillende spelers binnen het stelsel. Dit geldt voor gemeenten, maar ook voor het mbo en het ho. Als onderwijsaanbieders willen wij graag onze maatschappelijke verantwoordelijkheid voor statushouders nemen en hen maximale kansen bieden om een diploma te halen dat past bij hun talenten. Dit vraagt wel meer dan bij jongeren die hun hele onderwijs carrière in Nederland op school hebben gezeten. Statushouders hebben, zelfs als ze via een taalschakeltraject optimaal worden voorbereid op instroom in het onderwijs, extra ondersteuning en begeleiding nodig.

Deze extra ondersteuning kunnen en willen wij bieden, maar de kosten ervan kunnen niet automatisch bij de scholen worden gelegd. Wij vinden het daarom van belang dat gemeenten, maar ook andere uitvoerders in het nieuwe stelsel, straks aantoonbaar voldoende extra middelen hebben om de ambities van het nieuwe inburgeringsstelsel waar te maken. Wij steunen daarom de wens van de VNG om, samen met het Rijk in beeld brengen wat de volledige kosten van het nieuwe inburgeringsstelsel zijn, inclusief de extra kosten voor taalbegeleiding.

Concluderend

Het nieuwe inburgeringsbeleid zet in op participatie van statushouders vanaf het eerste moment in Nederland. Wij verkennen graag, samen met gemeenten en overheid hoe wij binnen onze mogelijkheden betekenisvolle trajecten kunnen aanbieden. Hierbij is een belangrijke voorwaarde dat wij dan voor meerdere jaren goede inhoudelijke en financiële afspraken kunnen maken.

Wij wensen u een vruchtbaar overleg toe.

Met vriendelijke groet,

Cc Vaste Kamercommissie OCW